

MŪSŲ LIETUVA

NR. 27 (1458) — XXVIII — 1976 M. LIEPA — JULHO 8 D. — 1,50 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926—1976)

NUASMENINTAS ŽMOGUS

Prieš 30 su viršum metų prasidėjusi mūsų tautos naikinimo banga tęsiasi ir net stiprėja. Materialiniai, kultūriniai ir žmonėmis nuostoliai krašte vargiai apskaičiuojami. Mūsų karta tėvynėje ir Lietuvos vaikai išblaškyti po platų pasaulį stovi prieš istorinę atsakomybę — žūti arba būti.

Bet, žvelgdami į mūsų spaudos puslapius ir visuomeninį susiorganizavimą, matome, kad Lietuvos laisvės idėja mumyse neišblėso. Ji teberusena lietuvių išėivijos širdyse, o dar labiau ir didesniais, nors paslėptais troškimais tą jaučia pavergta tauta tėvynėje. Manytum jog mūsų karta savo atsakomybę supranta, kaip ją suprato mūsų proseneliai anais laikais ir mes jau čia išėivioje.

Tačiau, ar mes viską atliekam, ką turėtume ir galėtume atlikti? Ar pakankamai beturime patys tos dvasinės stiprybės ir tautinės atmosferos? Ar kartais mūsų kartos paskutinis lietuvis veidmainingai neverks prie tėvynės kapo? Tokioms mintims duoda pagrindo kai kurių veikėjų aiškus noras ir pastangos panaikinti ideologines organizacijas ir visiems domėtis vien plačiaisiais horizontais. O vis dėl to masėje, nors ir savo tautiečių tarpe žmogaus dvasinė vertė pranyksta, jis pasidarė tartum didmiesčio gatvės masinio judėjimo šešėlis, nuasmenintas žmogus.

Žmogus, jo charakteris ir sugebėjimai išryškėja tik per socialinį bendravimą. Pirmiausia šeimoje, vėliau

draugų tarpe ir pagaliau paprapijų ribose, įvairiuose sam būriuose, ypač ideologinėse organizacijose, subręsta jo asmenybė, igyjami pasaulėžiūros principai ir sutartinai su savo bendros ideologijos draugais sėkmingiau randami būdai ir priemonės siekti visiems bendrojo idealo.

Žmogus be savo pasaulėžiūros, be principų, yra tik masės dalelė, už kurią galvoja kiti ir toje masėje paskęsta be žmogiškos atsakomybės. Tokie dažniausiai lieka palankiais diktatūrinių režimų kūrimo įrankiais, linkdami į tą pusę, kur stipresnis vėjas pučia. Vėjui kryptį keičiant, keičiasi ir jų galvosenos.

Per eilę metų išėivijoje visos ideologinės lietuvių organizacijos aktyviai veikė jungdamos vyresnius ir jaunesnius narius per savo pasaulėžiūrą vienam ir bendram tikslui. Iškilus didesniais tautiniam reikalui, per savo atstovus susirinkdavo bendrų tautos klausimų spręsti kartu, ieškodami vieningos nuomonės.

Atsisakydami pasaulėžiūrinių organizacijų, galim kartais pasukti didžiųjų kraštų neigiamu pavyzdžiu, kur gyvenimas nepagrįstas aukštesniais principais, kur net visus krašto gyventojus lemiantieji įvykiai vyresniųjų vadovų sprendžiami pagal dienos nuotaikas, nueinant į kraštutinumus. Tokioje masių nuotaikoje dingsta ir mūsų lietuviškasis jaunimas.

Vienybė bendruose lietuvių veiklos reikaluose yra reikalinga ir net būtina, tačiau tikroji vienybė nereika-

Žada uždaryti į psichiatrinę

GRASINIMAI LATVIŲ ŠEIMAI

Bonna. — Alice Siegert, "Chicago Tribune" korespondentė, praneša apie vienos latvių šeimos persekiojimus. Šeima — Andreja ir Aleksandra Bruvers ir du sūnūs Olaf ir Pavils — gyvena Rygoj, nori emigruoti, bet rusai neleidžia. Jie paskelbė bado streiką ir visą gegužės mėnesį pasninkavo. Baigė streiką tik gavę patarimą savo giminų, gyvenančių Vakarų Vokietijoje.

"Normali šeima taip nesielgia", pasakė KGB valdininkai ir pagrasino juos uždaryti į psichiatrinę ligoninę. Abu jų sūnus KGB tardė. Kaltino juos antisovietine propaganda ir reikalavo prisipažinti, pasirašyti, kad jie buvo tie, kurie nufilmavo sovietų koncentracijos stovyklą netoli Rygos, filmą pra-

šmugeliavo į užsienį. Žadėjo leisti emigruoti, jeigu jie prisipažins. Broliai neprisipažino ir atsisakė pasirašyti. Trečias brolis, gyvenęs atskirai, taip pat buvo tardomas, ir jam KGB sakė, kad jo tėvai ir broliai bus uždaryti į psichiatrinę.

Su šeima telefonu susisiektė giminės, gyvenančios Vakarų Vokietijoje, ir tą istoriją sužinojo iš pačių Bruvers.

Refugiados

Em Ancara, um lituano e seu filho entregaram-se ontem às autoridades turcas, depois de fugirem de um acampamento de refugiados. Há quatro dias. Os dois seqüestraram em 1970 um avião soviético, desviando-o para a Turquia, onde pediram asilo político. Na semana passada, deixaram o campo de refugiados para se asilarem na Embaixada americana que, entretanto, os encaminhou às autoridades turcas.

Radiofoto AP

Católicos do Báltico, minoría esquecida e perseguida

Roma: A revista dos jesuítas italianos, "Civiltà Cattolica", publicou um longo estudo sobre os católicos bálticos. A revista fala de uma série de incidentes ocorridos nesses últimos anos e chama a atenção, sobretudo, para uma série de petições populares às autoridades soviéticas e lituanas, devido à prisão de 4 sacerdotes lituanos que ensinavam religião. Em fevereiro de 1972, 126 padres assinaram

uma petição pela libertação do bispo Julijonas Steponovicius, preso há 15 anos por ter-se recusado a ordenar 4 seminaristas apresentados pelo Ministério soviético dos cultos.

Dezessete mil católicos lituanos já haviam assinado uma petição a Brejnev para pedir igualdade de direitos com os cidadãos soviéticos, e o católico Romas Kaunas cremou-se no parque público de Jauanas, em sinal de protesto.

A revista termina expressando sua admiração pelo silêncio dos jornais ocidentais sobre a minoria católica perseguida, enquanto se multiplicam as notícias sobre os judeus ou os batistas da URSS.

O SAO PAULO
26 de junho a 2 de julho

auja atsisakyti skirtingu pažiūrų į dalykus. Nuomonių vairumas padeda surasti tieką, jeigu apie vienybę kalbantieji tikrai nuoširdžiai os siekia. Tačiau mes matome, kad jau kuris laikas į tą teisingą išėivijos lietuvių susiorganizavimą pradėjo brautis asmeniškumai, nesantai-

kos liga, pavydas aktyvės veiklos, neigimas skirtingų pažiūrų, ideologijų. Nejaugi tokie žemi tikslai garbingam lietuviui stovi aukščiau už bendrų idealų siekimą — Lietuvos laisvimo kovą?

DIRVA

E. Čekienė

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Vokiečiai apie dabarties Lietuvą

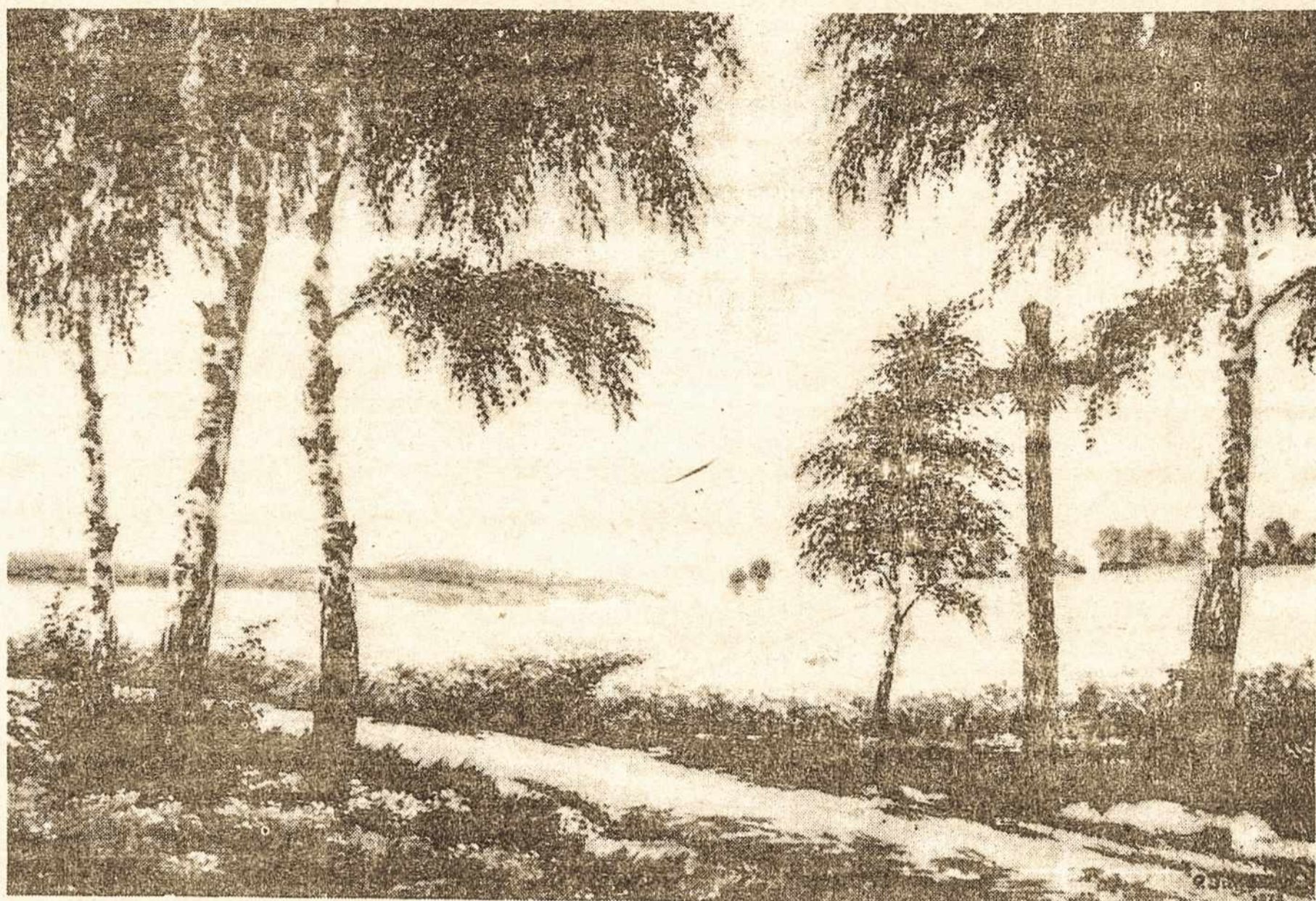
“Mažas kupstas didelį vežimą verčia” — tokiu mūsų priežodžiu galima apibūdinti šiuo metu kukliomis priemonėmis leidžiamos “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos” poveikį Vakaruose. Iki šiol gana uoliai šiuo šaltiniu naudojosi austrų ir italų katalikų spauda. Pastaruoju metu ji pastebėjo ir Vakarų Vokietijos spauda.

Gana įtakingas vokiečių katalikų savaitraštis “Deutsche Tagespost” (vasario 11) išspausdino įdomų, kronikos medžiaga paremtą straipsnį — “Lietuva žingsnis po žingsnio rusinama”. Štai to straipsnio sutrumpintas atpasakojimas.

Lietuva, viena iš penkiolikos sovietinių respublikų, oficialiai skelbiama nepriklausoma, turinti savo “parlamentą”, vyriausybę, baudžiamąjį teisyną. Gimtoji kalba laikoma oficialia ir dėstomąja mokyklų kalba. Pasaulis susidaro gražų demokratinių laisvių ir savarankiškumo vaizdą, bet praktikoje, pasak “Deutsche Tagespost”, Kremliaus aparatui buvo gana lengva šitą skelbiamąjį savarankiškumą paversti nepakeliamą priespauda, prieš kurią vis iš naujo susliepsnoja Lietuvos žmonių pasipriešinimas. Tik Vakarai apie tai labai mažai ką sužino, ir tai su dideliu pavėlavimu.

Maskva nuo seno mėgina išsklaidyti tautas. Kalmukai ir totoriai buvo žiauriai išstremti iš savųjų kraštų, išblaškyti po visą Sov. Sąjungą. Panašiai mėginta susidoroti ir su Lietuva 1941 m., bet kraštas buvo perdidelis, kad vienu ypu būtų tai įmanoma padaryti. Todėl vykdoma rusinimo politika, apimanti visas tautinio gyvenimo sritis. Kaip tik tuo skundėsi “LKB Kronika” 17-me numeryje. Šitas leidinys, — tęsia “Deutsche Tagespost”, — labiausiai rūpinasi Lietuvos piliečių žmogiškųjų teisių, ypač tikėjimo laisvės, pažeidimais, gaminamas rankiniu būdu ir platinamas visoje Sov. Sąjungoje. Vokiečių laikraščio žiniomis, KGB smarkiai jieško lietuviškosios kronikos leidėjų. Net ją laikyti jau esąs smarkus nusikaltimas. Juk už tai buvo suimtas ir ilgalaike bausme nu teistas maskvietis biologas Sergejus Kovaliovas.

Toliau vokiečių laikraštis primena 1941 m. išvežtųjų lietuvių kančias ir cituoja “KLB Kronikos” 17 nr. žodžius: “Kūdikiai miršta ne tik Afrikoje, kur siaučia sausras, bet ir komunistinio humanizmo šalyje, kur tam tikros kategorijos žmonės buvo paversti vergais. Lietuvos tremtinys girdėdavo žodžius: “Jūs čia

Idiliškas Petro Bugailišio paveikslas. Jo paveikslą paroda rengiama Hamiltone, Ont.

atvežė dvėsti!” Tai nebuvo tuščia frazė — lietuvių motinų gimdyti vaikai išbarstė savo kaulus nuo Uralo iki Magadano, nuo šaltųjų Archangelsko, Vorkutos ir Norilsko iki karštųjų Kazachstano zonų.”

Per paskutinį karą, rašo “Deutsche Tagespost”, Lietuva neteko apie 540.000 žmonių. Didesnė jų dalis žuvo pokario metais nuo sovietinės okupacinės valdžios žiaurumo. Net oficialiosios statistikos duomenimis, šiandien Lietuvoje gyvena mažiau žmonių, negu jų buvo XIX š. gale. Ir tai nežiūrint dabartinio rusų antplūdžio Lietuvoje. To siekiama visų pirma ūkinėmis priemonėmis. Maskva steigia Lietuvoje nuo jos (Maskvos) tiesiog priklausomą pramonę, kuri importuoja rusų darbo jėgą. Gyventojų maišymo politika užsiima ir kariuomenė. Nebėra buvusios 16-sios divizijos, kurioje lietuviai galėdavo atlikti karo tarnybą. Šiandien Lietuvos naujokai išsklaidomi Sov. Sąjungos gilumoje, o Lietuvon atsiunčiami kitų respublikų jaunuoliai, kurių tik dalis vėliau sugrįžta į savo gimtąjį kraštą.

Visas švietimo darbas, — pažymi vokiečių katalikų savaitraštis, — remiasi plačia rusinimo programa. Steigiamos rusiškos mokyklos mažiausiam rusų skaičiui, bet lietuviškos mokyklos kitose respublikose neleidžiamos, nors ten yra lietuviškų kolonijų. Net tautinių sporto klubų KGB neleidžia. Mokytojai parenkami pagal

griežtą partiškumo požiūrį, tikintieji atleidžiami iš darbo. Lietuviškieji raštai cenzūruojami ir spausdinami tik ribotais kiekiais, tuo tarpu rinką užtvindo rusiškoji partinė makulatūra. Kraštotyriniai veikalai, teigiamas Lietuvos istorijos vertinimas smarkiai varžomi. Lietuvių kalba vis daugiau turi nusiileisti rusų kalbai.

Tokią kultūrinio rusinimo raidą Lietuvoje “Deutsche Tagespost” sieja su visuomenės dorinio nuopolio reiškiniais, kaip pvz. pasibaisėtina išplitęs girtavimas. Neveltui lietuviškoji kronika skundžiasi, kad “iš kiekvieno piliečio valdžia per metus surenka daugiau kaip 150 rublių už alkoholį”. Neleidžiama steigti blaivybės draugijų, kaip to neleido ir caro valdžia. Didėja paauglių ir jaunimo nusikalstamumas, pavainikių skaičius, vėnerinės ligos, abortai, skyrybos. Nenuostabu, kad tokiose sąlygose ir tikybos reikalai blogi.

Bažnyčia ir tautiškumas Lietuvoje, anot vokiečių laikraščio, yra glaudžiai susiję. Caro laikais Lietuvos katalikai kovojo prieš valstybinę ortodoksų tikybą už savo tautinį savarankiškumą. Nūdien jie ginasi nuo tautinės ir pasaulėžiūrinės priespaudos. Laikraštis plačiai aprašo Lietuvos katalikams valdžios daromas skriaudas ir pastebi, kad jie su pavydu stebi kaimyninę Lenkiją, kur šiuo metu darbuojasi apie 18.000 kunigų, t.y. 4.000 daugiau, negu prieš karą.

Visa tai, daro išvadą “Deutsche Tagespost”, vyksta respublikos savarankiškumo priedangoje, todėl Vakarai turėtų iš esmės pakeisti savo nusistatymą sovietinės tikrovės atžvilgiu. Kiekvienu atveju sovietinės valstybės veiksmai neturi nieko bendro su žmogaus teisėmis, baigia straipsnį Wuerzbruge leidžiamas įtakingas V. Vokietijos katalikų savaitraštis

A. Lemberg

Gelbėkime Sadūnaitę, sako vokiečiai

Bonna. — “Gelbėkite Sadūnaitę”, rašo Vakarų Vokietijos laikraštis “Deutsche Tagespost”. Toliau sakoma, kad Sadūnaitė nebuvo nei žinoma mokslininkė ar garsi rašytoja, neturi įtakingų draugų nei pačioj Lietuvoj, nei užsieny, kurie savo žodžiu galėtų ją užtartį. Ji yra tik viena iš daugelio tokių drausių lietuvių katalikų, turėjusių drąsos pasakyti tiesą, stoti prieš galingąjį Maskvos aparatą. Akivaizdus tokio fakto, mes, laisvi piliečiai, turime dar didesnę moralinį įsipareigojimą ginti tą, kuri neturi gynėjų. Galime jai padėti nors parašydami laišką, jeigu iš viso mūsų laiškas ją pasieks.

Laikraštis prideda ir jos adresą: Nijolė Sadūnaitė, Mordovskaja ASSR, pas. Javas, ucr ž CH — 385-3, USSR.

Petras Pakalnis

ARGENTINOS VARGAI

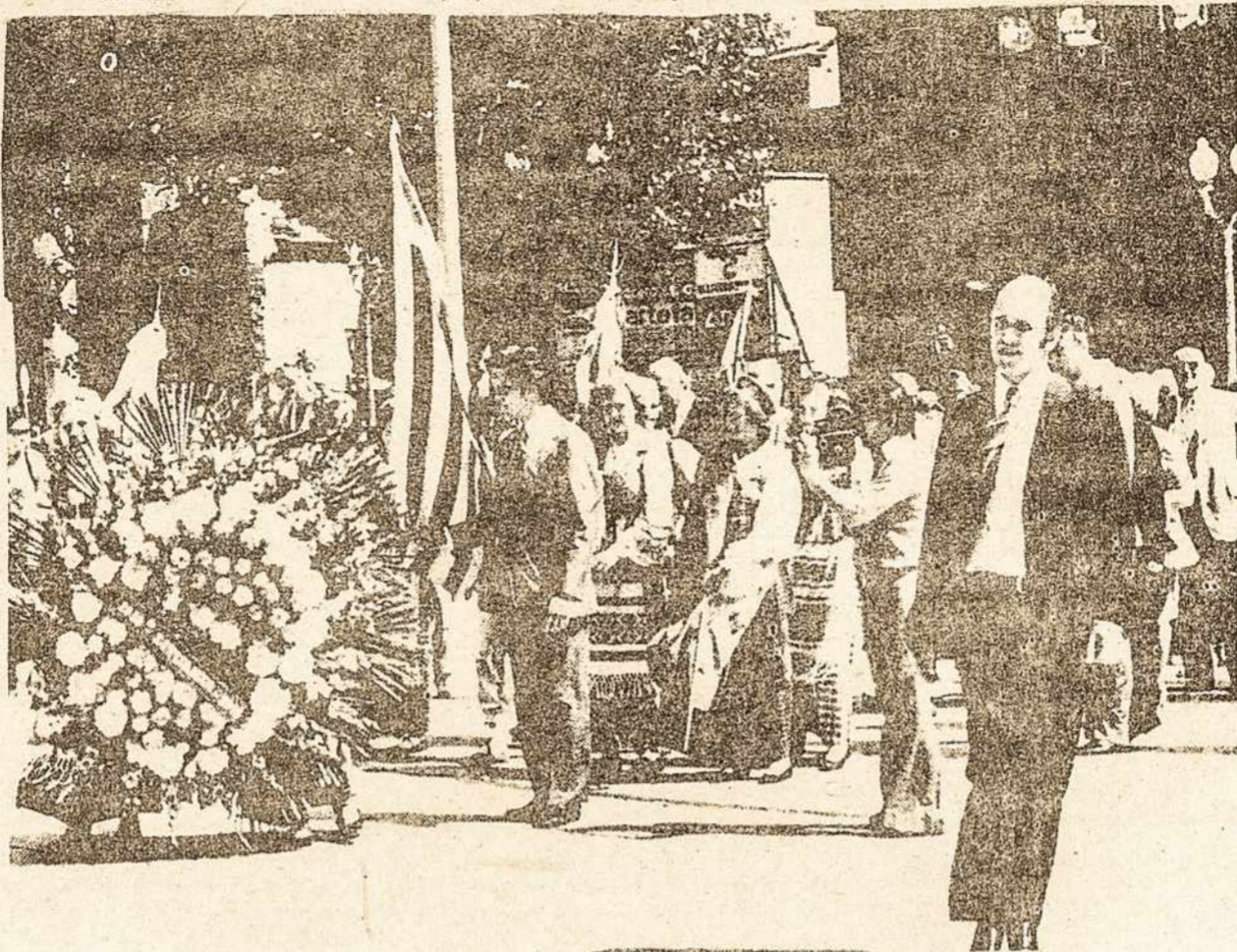
Viena turtingiausių Pietų Amerikos valstybių prieš antrąjį pasaulinį karą buvo Argentina. Ji eksportuodavo didelius kiekius mėsos, konservų, javų ir vilnos. Tačiau kai prezidentas Peron išleido įstatymą, kad kiekvienas laivas, atgabėjęs į Argentiną kokius nors produktus, turi išvežti iš Argentinos jos gaminamus produktus, Argentinos prekybai pradėjo nesisekti. Antra Argentinos ekonomijos stagnacijos priežastis buvo kitos rūšies. Savo laiku Argentinoje anglai buvo nutiesę platų geležinkelio tinklą, kuris duodavo anglams daug pelno. Peronas suvalstybino tą geležinkelio tinklą ir pakėlė geležinkeliečiams algas, bet greit pastebėjo, kad suvalstybintas geležinkelis pradėjo duoti valstybei nuostolį.

1955 m. Peronas buvo nuverstas ir ištremtas į užsienį. Pradžioje jis apsigyveno Panamoje, kur susipažino su kabareto šokėja Marija Estela. Apsigyvenęs Ispanijoje, ją vedė 1961 m. 1973 m. Argentinos prezidentas Campora atsistatydino, o jo vietoje tu pačių metų rudenį Argentinos prezidentu buvo išrinktas Peronas. Jo žmona Marija Estela buvo išrinkta vice-prezidentu. Po Perono mirties 1974 m. jo žmona tapo prezidentu.

Nenusimanydama nei politikoje, nei finansų srityje, Marija Estela atsiklausdavo dažnai savo sekretoriaus ir astrologo Lopez Rega nuomonės. Šis duodavo jai klaidingų patarimų ir pradėjo savintis valstybės pinigus. Pajutęs, kad jam gali būti iškelta byla, Lopez Rega pabėgo į Ispaniją, apsigyveno Perono rūmuose, iš ten dažnai skambindavo Marijai Estelai ir vėl duodavo klaidingų patarimų. Tuo tarpu Argentinos ekonominė padėtis kasdien blogėjo, produktų kainos kilo, o pinigų vertė krito.

Marija Estela valdė Argentiną beveik 2 metus ir per tą laiką 6 kartus keitė ekonomijos ministrą, 6 kartus vidaus ministrą, ir 4 kartus užsienio reikalų ministrą. Jai valdant Argentiną, teroristai nužudė virš 2,200 žmonių. Kartais jie reikalavdavo net 60 milijonų dolerių už išlaisvinimą jų pagrobtų svetimtaučių bendrovių direktorių. Todėl svetimtaučiai direktoriai arba apleisdavo Argentiną, arba pasisamdydavo ginkluotą asmenišką sargybą.

Matydami didėjančią netvarką, armijos, aviacijos ir laivyno štabo viršininkai nutarė paimti krašto valdžią į savo rankas ir išvežti Mariją Estelą į Bariloche kuror-

Argentinos lietuviai po Vasario 16 minėjimo žygiuoja į Plaza de Mayo padėti vainiko prie Argentinos laisvės paminklo. Minėjime dalyvavo daug jaunimo.

Nuotrauka A. Kirstuko

ta. Kad ji buvo Argentinos piliečių nemėgiama, rodo tas faktas. Kai prieš 3 metus Peronas grįžo į Argentiną, jo laukė Plaza de Mayo 2 milijonai žmonių. Bet kai karinė „junta“ vežė Mariją Estelą iš prezidento rūmų, su ja atsiveikino tik apie 100 žmonių. Net jos tarnaitė atsisakė ją palydėti į naują vietą ir jai toliau tarnauti.

Perėjusi valdžią į savo rankas, karinė junta išrinko gen. Rafael Videla Argentinos prezidentu. Prezidentas Videla nevaldys Argentinos taip, kaip Čilę valdo gen. Pi-

nochet, bet daugelis tikisi, kad gen. Videla sutvarkys Monteneros plėšikus ir vadinamos tautinės armijos revoliucinės narius. Kadangi jis yra aukštas ir liesas ir turi lengvą žingsnį, todėl vieni jį pravardžiuoja kaulu, o kiti ružava pantera. Jis yra didelis patriotas, geras katalikas ir didelis komunistų priešas.

Jis, žinoma, turės vykdyti tai, ką karinė junta revoliucijos pradžioje prižadėjo Argentinos piliečiams, būtent „vadovauti“ krašto atsigavimui per 3 metus, o pasikui grįžti prie demokratinės valstybės santvarkos“. Tuo tarpu

karinė junta atleido iš pareigų Marijos Estelos ministerius, provincijos ir valstybės įstatymų leidėjus, provincijų gubernatorius, išrinktus valsčių pareigūnus ir vyriausiojo tribunolo teisėjus. Politinės partijos ir darbininkų unijos yra suspenduotos, o valdininkai pavesti karinei kontrolei. Atrodo, kad naujas Argentinos prezidentas nori atstatyti viešą tvarką ir užtikrinti piliečių saugumą.

Svarbiausias tačiau prezidento Videla ir jo bendradarbių uždavinys bus ekonominis krašto atstatymas. Argentina turi 25 milijonus gyventojų ir yra turtinga žemės ūkio produktais, javais, vaisiais, medvilne, tabaku, cukrumi ir pan. Jos kalnuose yra užtikta akmens anglių, vario, švino, cino, geležies rūdos, sidabro ir aukso. Argentina turi ir naftos. Jos pramonė nėra didelė, bet gali būti planingai išplėsta. 1973 m. Argentina eksportavo į užsienį įvairių produktų už 3 milijardus dolerių, o importavo už 2 milijardus dolerių. Taigi Argentinos užsienio prekyba buvo aktyvi. Argentinai iki šiol trūko ne žemės turty, bet sumanių politinių vadų ir gerų administratorių.

Argentinos piliečiai yra ispanų, italų, baskų, šveicarų, vokiečių ir anglų kilmės. Argentinos lietuviai turi dvi parapijas, Buenos Aires ir Rosario, kurias aptarnauja Tėvai Marijonai. Argentinos lietuviai dažnai svečiuojasi pas Urugvajaus lietuvių Montevideo mieste, kur yra kita lietuvių kolonija.

PABALTIJYS VOKIEČŲ TELEVIZIJOJ

Bonna. — Vakarų Vokietijos televizija kovo 27 rodė Pabaltijo valstybes rusų okupacijoje. Vokiečių korespondentas Volfas lankėsi Pabaltijyje ir pastebėjo ten įdomių reiškinių. Savo kelionės įspūdžius jis pradėjo nuo Lietuvos, pabrėždamas, kad Vakarų valstybės Pabaltijo okupacijos į Sov. Sąjungą nėra pripažinusios. Jis ten aiškiai pastebėjęs, kad tautinis susipratimas ir tradicijos nėra dingusios, puoselėjami ir toliau. Lietuvoje visur vyrauja lietuviškas elementas, kiek susovietintas, bet ne rusiškas.

Latvijoje, kaip ir Lietuvoje bei Estijoje, plačiai pravedama industrializacija ir dėl to nuolatiniš gyventojų mažėjimas kaimuose. Lietuvoje esą pastatyta viena iš didesnių atominių jėgainių visoje Sovietų Sąjungoje.

Ryga su jos uostu yra svarbiausias Sovietijos vakarinius

prekybos punktas, ir 1975 iš Rygos į užsienį eksportuota už 175 milijonus DM prekių. Turizmo atžvilgiu Ryga užima taip pat svarbią vietą. Iš visos Sov. Sąjungos į Rygą suplaukia turistų masės, nes ten jie pamato jiems svetimą pasaulį, artimą Vakarų Europai. Tačiau tiptikai sovietiški atrodo visi naujai statyti Rygos priemiesčiai.

Iš 2,5 milijonų Latvijos gyventojų ketvirtadalį sudaro rusai. Rygoje 800,000 gyventojų, ir pusės jų rusai. Jie užima svarbiausias vietas administracijoje.

Toliau Volfas savo reportaže paliečia Estiją ir jos istoriją. Taline 400,000 gyventojų, ir jie sudaro trečdalį visų Estijos žmonių. Ir ten 20-30 proc. rusų.

Turistams uždrausta lankyti Pabaltijo provinciją, ir smulkesnių žinių apie ją negalima gauti. (t.)

Nei vieno vienuolyno ok. Lietuvoj

Londonas. — Britas profesorius kun. Michael Bourdeaux paskelbė studiją apie vienuolynų ir vienuolių padėtį sovietų valdomuose kraštuose. Studijoje rašo: „Keturi milijonai katalikų Sovietų Sąjungoje neturi nei vieno veikiančio vienuolyno. Lietuvių didžioji dalis yra katalikai. Ten veikė vienuolynai nuo seniausių laikų, jie sukūrė mokslo židinius, išlaikė švietimą, steigė mokyklas, ir Vilniaus universitetas jėzuitų įkurtas, bet dabar norima visa tai ištrinti iš istorijos. Lietuvoje, kaip ir kitose Sovietijos vietose, leidžiama užlaikyti tik ortodoksų vienuolynus, ir tai suprantama, nes stačiatikių vienuolynai yra viena iš priemonių užimtiems kraštams rusinti. Lietuvoje kai įtariama kuri dirbanti moteris esanti slapta vienuolė, ji tuoj atleidžiama iš darbo“.

TIESA IR GYVENIMAS

VIENERI METAI KALĖJIMO — NE BAUSMĖ

Antano Terlecko raštas TSRS valstybės saugumo komiteto pirmininkui J.V. Andropovui

DARBININKAS

Po kratos mano bute majoras Leščenko grįžo nešinas tik komplektu senų lietuviškų žurnalų. Kaip paskui pasakojo šeima, jis labiausiai pasipiktino kabėjusiu mano kambary žemėlapiu (išleistu liaudies Lenkijoje), kur Lietuva pavaizduota 16-ojo amžiaus ribose. Girdi, kaip galima tokį žemėlapiį rodyti moksliviam!

Parengtinio tardymo kameroj (KPZ) visuomet atsiranda kas nors su panašiu likimu; kas nors, turįs galimybes susisiekti su išorės pasauliu ir tariamai tau padėti. Tokie žmonės stengiasi sunkiausiomis pirmosiomis kalinimo dienomis paveikti kalinį pasakojimais, apie laukiamą bausmę, apie pašipriešinimo valdžiai beprasmiškumą, apie galimybę išsilaisvinti, tapus paklusniu bendradarbiu; tokie žmonės stengiasi išgauti iš kalinio tai, kas nepavyko tardytojui.

Su manim "atsitiktinai" kameroj atsirado vienos Vilniaus gamyklos aprūpinimo skyriaus viršininko pavaduotojas J. Žemaitis, kurio vaikystės draugu buvo ne kas kitas, kaip KGB papulkininkis Dušanskis... Kadangi aš nenorėjau klausyti šio "padėjėjo", už mano nugaros užsivėrė Lukiškių kalėjimo vartai.

Aštuonių kvadratinį metrų kameroj mes buvom šešiese: žudikai, grobstytojai, kišenvagiai, protiškai atsilikę žmonės. Neišpasakyta tvanka nuo "machorkos" dūmų, nuo klozeto. Sriuba — iš džiovintų bulvių ir sūdytų pomidorų. Maistui — 9 rubliai per mėnesį. Po kelių dienų pervedė į kitą panašią kameralę. Tikslas — kad apie naujai atvykusį paskleistų gandą, jog jis esąs "stukačius", lietuviškai "bildukas" (saugumo pranešėjas). O tokius čia užmuša. Be viso to, įgaliotas majoras Strelcovas, įeidamas į kameralę, sveikinasi su manim lyg su senu pažįstamu, nors matau jį pirmą kartą. O juk už ryšį su "kūmu" taip pat gali užmušti. Plinta demoralizuoją gandai. Lagaminų vagis Gorelovas tvirtina, kad skaitęs Izvestijose apie akademiko A. Sacharovo mirtį... Tačiau šalia esąs vagis Lionia prisimena, kad tą Go-

Antanas Terleckas

"Iš manęs reikalauja nedaug: tik retkarčiais pagirti valdžią". Antanas Terleckas yra vienas tų daugelio mūsų tautiečių, kurio vargai, kančios, suėmimai, tardymai, ištrėnimai, kalėjimai ir koncentracijos stovyklų kankinimai nesibaigia ir tęsiasi jau trisdešimt metų. Jis savo pareiškime KGB viršininkui, TSRS Valstybės saugumo komiteto pirmininkui J. V. Andropovui ("Draugo" kovo 25 — balandžio 16)) buvo parašęs saugumo agentų terorizavimo istoriją, kuri bus visiems laikams aiškus liudijimas, kokiam pragare reikia gyventi ramiam, nieko pikto nepadarusiam žmogui, jeigu jis nedaro kompromisų su savo sąžine. Paskutinėmis žiniomis, jis gyvena Vilniuje, ir jam duodamas toks darbas, kad kitiems būtų proga pasišaipyti, jog "toks mokytojas, o turi mažiausiai atlyginamą tarnybą", poz. šiuo metu jo darbas: budėti prie teatro garažo ir, jei atvažiuoja autovežimis, atidarinėti vartus. Žmonės tokias pareigas vadina "durininko padėjėjų vartų reikalams".

relovą matęs Vilniaus stoty, apsilikęs milicijos karininko uniforma...

Pasirodo naujas tardytojas — vyr. leitenantas Vasiliauskas, atkakliai bandęs "apiforminti" stambią baudžiamąją bylą. Tačiau nėra jokių apkaltinimų, išskyrus tų dviejų ekspeditorių parodymus. Kreipiuos į prokurorą Topol, kad leistų pasimatyti su advokatu. Neleidžia. Girdi,

esu pilnametis, ne aklas. Su advokatu galėsiąs pasimatyti tik pasibaigus parengtiniam tardymui. Tada atsisakau duoti parodymus.

Duodamas įsakymas gabenti mane į psichiatrinę ligoninę ekspertizei. Tuo pat metu mane perveda į kameralę su penkiolikai metų nuteistu sukčium Borisu Beršteinu. Tas, apsimitęs juristu, tikina mane, kad aš žūsiu

psichiatrinės ligoninės poze-miuose.

Nors birželio 12 komisija pripažįsta mane sveiku, bet rugsėjo 4 įmeta į 379 psichiatrinės ligoninės kalėjimo kameralę. Neįmanoma žodžiais perduoti tos atmosferos ir ten esančių kalinių kančių. Giliai nelaimingi — Anicetas Skarulis, Vaclovas Strupinskas, Jonas Liubartas, Petras Ivanauskas. Vienas dainuoja, kitas meldžiasi, trečias ieško klozete maisto liekanų... Visi verkia nuo skausmingų aminazino injekcijų, kuriomis jie "gydomi" tris kartus per dieną.

Aminazinu "gydo" ir Valių Šaltį, tik apsimitantį ligonių. Liūdnas jo šeimos likimas. Tėvą komunistą sušaudė vokiečiai. Greta nužudyto tėvo prie medžio pririšo vyresnįjį sūnų, kuris per naktį išėjo iš proto. Motina ištekėjo antrą kartą, ir štai jos devyniolikametis sūnus...

Informatoriai kameroje ir pasiklausantieji koridoriuose jau seniai pranešė administracijai, kad Šaltis simuliuoja. Pagaliau niekam ne paslaptis, kad vyresnybė gali viską stebėti iš telepunkto. Tai kam gi jį kankinti aminazinu?

Karts nuo karto kameralę aplanko gydytoja Strimaitienė. Bet jos akyse nepamatysi nieko, išskyrus degančią neapykantą savo pacientam. Ne veltui mane tikino vienas čia patekęs už platinimą atsišaukimų Panevėžy, kad šios ligoninės psichiatrai patys yra sunkūs ligoniai. Tik gydos ji ne aminazinu...

Iš psichiatrinės kameros, kaip taisyklė, nekviečia į tardymus. Bet tardytojas Vasiliauskas, norėdamas sustiprinti spaudimą, laikė būtinumu iškviešti mane ir pranešti, kad mano žmona po operacijos yra beviltiškoj būklėj, kad vaikai likę vieni, kad aš įtariamas šizofrenija ir dar neva rasta naujų kaltinimų mano bylai. Tuo pat metu tardytojas skleidė Vilniuj gandas, kad aš "psichiatrinė". Žmoną gi stengėsi įtikinti, kad manęs laukia žiauri bausmė, ir būsią man geriau, jei ji patvirtins mano psichinę ligą. Žmona į tai atsakė dviem protestais.

Spalio 8 mane iškvietė gydanti Senionienė. Prieš pradėdant kalbėti, ji man davė kažkokią tabletę. Domėjosi tik mano politiniais įsitikinimais ir klausimais, kuriuos galima išgirsti tik KGB. Išleisdama pareiškė, kad man teksią čia "pa-

LIETUVOJE

SPORTAS LIETUVOJ

Tarptautinės plaukymo varžybos įvyko Charkove. Vilnietis A. Juozaitis, plaukdamas 200 m. krūtine, du kartus pagerino Lietuvos rekordą 2:27,28 ir 2:24,98. Senasis rekordas buvo 2:27,40 ir priklausė panevėžiečiui K. Buinickui. Baigmėje Juozaitis atplaukė trečias.

Dar geriau plaukė A. Juozaitis kitose Charkove įvykusiose varžybose: baigmėje krūtine jis atplaukė antras (100 m.), vos keliomis sekundėmis dalimis atsilikęs nuo I v. Jo laikas 1:06,41 sek., pirmos vietos — 1:06,39. Jam trūko vos 0,45 sek., kad patektų į praėjusių metų geriausių pasaulio plaukikų dešimtuką.

A. Juozaitis Taline įvykusiose plaukymo rungtynėse Sov. Sąjunga R. Vokietija 100 m. krūtine nuplaukė per 1:05,4 ir 200 m. per 2:23,8 ir laimėjo trečias vietas. Šie Juozaičio laimėjimai yra labai augšto lygio. 100 m. plaukimas yra aštuntasis per visą pasaulio sporto istoriją ir 200 m. — dvyliktas.

Tarptautinėse savignos imtynių varžybose Baku mieste kaunietis Antanas Songaila lengv. svoryje laimėjo I v.

Kauno krepšinio mokyklos mergaitės dalyvavo Sov. Sąjungos mergaičių krepšinio pirmenybėse ir laimėjo I v. Kaunietės įveikė visas savo varžoves.

Pasibaigė Sov. Sąjungos vyrų augščiausios klasės krepšinio pirmenybės. Kauno Žalgirio komanda, ilgą laiką buvusi III v., nusmuko į penktą. Gerai visose pirmenybėse pasirodė Vilniaus Statyba, kuri iškilo į VI v. Pirmenybėse iš viso dalyvavo 12 komandų.

Tarptautinė aviacijos federacija patvirino Petro Motiekaičio pasiektą augščio rekordą. Straigtasparniu modeliu su gumos varikliu jis pasiekė 812 m. augštį. Ankstyvesnis rekordas buvo 598 m. ir priklausė italui G. Pelegi.

Vilniaus Eglės rankininkės vieš-

Vilniaus, M. K. Čiurlionio meno mokyklos auklėtiniai programoje, pašvęstoje Menininko šimtmečiui

jo Alžyre, kur žaidė 4 draugiškas rungtynes ir visas laimėjo. Jos nugalėjo Alžyro mergaičių rinktinę 21:4 ir 18:6 ir moterų rinktinę 9:2 ir 18:4.

Tarptautiniame bokso turnyre Minske dalyvavo 86 boksininkai iš 7 šalių. Gerai pasirodė vilnietis A. Jančauskas. Pussunkiame svoryje jis laimėjo I v.

Šilutiškis B. Mačernis pasiekė naują Lietuvos rekordą sunkumų kilnojime.

Antanas Songaila Leningrade įvykusiose Europos savignos pirmenybėse puslengviame svoryje laimėjo I v. Vilnietis A. Zulonas tose pačiose pirmenybėse laimėjo II v.

TŪKSTANTĄJĖ KONCERTĄ AKTŪ SALEJE surengė Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis. Pernykštės dainų šventės konkurse jis buvo pripažintas geriausiu savi-

veikliniu ansambliu Lietuvoje. Su koncertais yra lankęsis visose didesnėse Lietuvos vietovėse, gastroliavęs Bulgarijoje, Lenkijoje, Austrijoje, Belgijoje, Prancūzijoje. Nuopelnai už ansamblio laimėjimus tenka jo vadovams — V. Aleksandravičiui, V. Četkauskui, E. Morkūnienei, T. Kalibataitei, D. Čičinskienei ir A. Kirilauskui.

VILNIAUS TELEVIZIJOS TEATRAS šiemet suvaidino jau keturis premjerinius spektaklius. Paskutiniajam buvo pasirinkta iš Lietuvos kilusio vokiečių klasiko H. Suedermanno novelė "Kelionė į Tilžę". Režisavo A. Galinis, vaidino Vilniaus dramos teatro aktoriai. Televizijos žiūrovams taipgi bus pateikta S. Michalkovo "Putė", I. Stoko "Pasaulio sutvėrimas", K. Sajos "Apskuto" ir V. Krėvės "Žentas".

VIENERI METAI

(iš 4 psl.)

viešėti" iki pavasario. Tačiau po keturių dienų mane iškviatė į komisiją, kuri, matyti, buvo susaukta tik tam, kad pasirašytų iš anksto paruoštą sprendimą, jog aš esu sveikas.

Nors jokių vaistų, ardančių sveikatą, man nedavė ir ekspertizės skyrių su manim elgėsi pabrėžtinai mandagiai, esu įsitikinęs, kad dauguma šios ligoninės tarnautojų atlyginimą gauna ne tik iš sveikatos apsaugos organų... Gydytojų rankos nesudrebėtų vykdant niekšiškesnį įsakymą, gautą "iš aukščiau".

Jeigu mano žmona nebūtų užprotstavus, mane būtų iš čia išleidę suardytos sveikatos, kaip kad atsitiko su techninių mokslų kandidatu Mindaugu Tamoniū.

Iš ligoninės kameros paprastai perveda tiesiai į tardymo pastatą kalėjime. Mane dar trim parom uždarė į izoliatorių su išmuštais stiklais. Paskui įmetė į 149 kameras, kur sėdėjo nuolatinis psichiatrinės ligoninės pacientas žudikas Stasys Jonaitis ir dar vienas, simuliuojęs beprotystę. Čia sąlygos buvo dar sunkesnės nei psichiatrinėje kameroje. Tik po mano atkaklių protestų mane pervedė į 173 kameras, kur dauguma kalinių buvo palyginti sveiki. Bet, kai aš pažvelgiau į gabalą stiklo, tarnavusio veidrodžiu, į mane žiūrėjo visiškai ligotas žmogus...

Tardymai tebevyko, bet pradėjo mane tardymam vežioti į miesto milicijos skyrių, o kartais iš ten gražindavo net lengva mašina. Matyt, norėjo man duoti progos pažvelgti į rudeninį Vilnių ir palyginti laisvą gyvenimą su mano egzistencija purvinoj Lukiškių skylėj... Kartkartėmis leisdavo pasimatyti su broliais. Kadangi žmona sunkiai sirgo, žinios ir pasimatymai niekuomet nebuvo džiaugsmingi. Kartu augo spaudimas per tardymus. Tardytojas Vasiliauskas, nerasdamas mano bylai kaltinimų, iškraipydavo liudininkų parodymus net akistatos metu. Pavyzdžiui, lapkričio 2 jis perrašė protokolą, kur buvo neteisingai užrašyti liudytojo G. Matveiko žodžiai. Ir tik po to, kai pareiškiau, kad iššoksiu pro langą arba persipiausiu venas, kadangi aš protokolą nepasirašinėdavau, jis pradėjo sudarinėti protokolus akistatom, kurių nebuvo.

Olimpinė ugnis

Tradicinė ugnis Montrealio olimpiadai iš senosios Olimpijos Kanadą pasieks elektronikos pagalba. Heros šventovėje sausas graikiškų pušų šakeles uždegs saulės spinduliai parabolinio veidrodžio pagalba. Olimpinę ugnį į Atėnus nuneš 520 graikų bėgikų. Čia jos liepsnos dalelės bus paverstos radijo signalu, kurį erdvių satelitas "Intelsat" perduos Nova Scotia provincijoje esančiai priimtuvo antenai. Iš Mill kaimelio radijo signalas telefono linija pasieks federacinio parlamento aikštę Otavoje, kur jo garsas įjungs laserio spindulius ir uždegs olimpinei liepsnai paruoštą urną. Iš Otavos šią liepsną Montrealin nugabens 230 kanadiečių bėgikų, bėgančių po vieną kilometrą.

Kiekvienas jų turės po specialų deglą, išmirkytą alyvoje, užtikrintą 15 minučių degimą. Pirmąjį deglą urnoje uždegs ir bėgikui liepos 15 d. perduos premjeras P. E. Trudeau. Norinčių dalyvauti šiame bėgime užsiregistravo apie 1.000. Atrenkant bus vadovaujama taisykle, kad bėgikas turi būti Kanados pilietis, nejaunesnis kaip 15 metų, kilometrą įveikiantis greičiau kaip per 5 minutes. Bus stengiamasi išlaikyti lygią proporciją tarp vyrų ir moterų, nors kandidatų eilėse yra 65% vyrų ir tik 35% moterų. Už privačią ir Br. Kolumbijos valdžios finansinę paramą olimpiadai 24 bėgikai iš šios provincijos jau yra priimti be atrankos.

STOVYKLOS

VAIKŲ kampelis

STOVYKLA STA. ISABEL

Vaikų iki 13 metų žiemos stovykla prasideda sekmadienį, liepos 11, p. J.A. Valavičių sodyboje Santa Isabel, SP. Registruotis klebonijose ir pas S. Silickienę, R. Prof. Gustavo Pires de Andrade, 491 – V. Zelina, tel. 274-1354. Mokestis 150 kr. Už antrą ir trečią iš tos pačios šeimos – 125 kr. ir 100 kr.

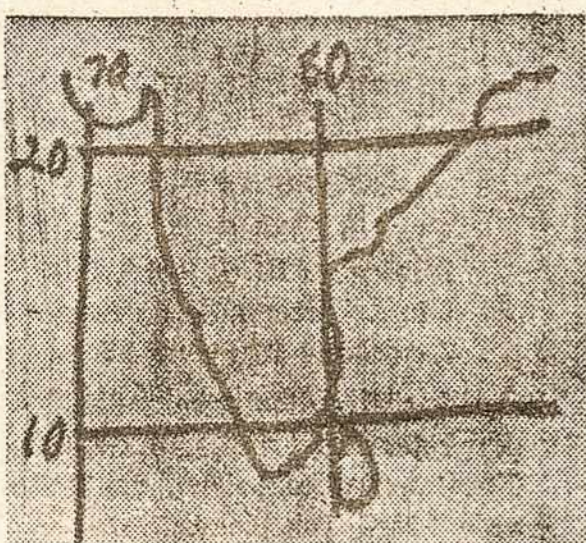
Stovykloje kun. A. Saulaičiui talkins Roseli Sinkevičiūtė, Klaudijus Butkus, Maurytis Bendoraitis ir kiti. Stovykla baigiasi liepos 18. Virtuovė rūpinasi pati šeiminingė Aldona Valavičienė, Adelė Baltrušaitienė ir Silene Silickienė.

ACAMPAMENTO DE CRIANÇAS

O acampamento de julho realizar-se-á do dia 11 a 18, no sitio da familia Valavičius, em Santa Isabel, para crianças até 13 anos de idade. Inscrições nas casas paroquiais e com a d. Silene Silickas, R. Prof. Gustavo Pires de Andrade, 491 – V. Zelina, tel. 274-1354. A cozinha estará sob os cuidados da própria dona de casa, d. Aldona Valavičius, da d. Adelė Baltrušaitis e d. Silene Silickas.

Ajudando Pe. Saulaitis estarão presentes no acampamento Roseli Sinkevičius, Claudio Butkus, Mauricio Bendoraitis e outros. A taxa é de 150 cr. por pessoa; 125 cr. e 100 cr. pelo segundo e terceiro da mesma familia.

LINKSMIAU

- Klausyk, Juozai, jei tu man nesugrąžinsi tų dviejų dolerių, kuriuos anąsyk iš manęs pasiskolinau, tai aš pasiskysiu skiltininkui.

- Žinai, Petrai, neverta skystis, nes skiltininkas tau jų nesugrąžins.

Dvasios vadovas aiškina apie religijos svarbą ir reikšmę gyvenime, pridurdamas, kad ne viena duona žmogus gyvas.

- Na, skaute Mike, pasakyk dar kuo?

- Dar mėsa, sriuba, koše, - atsako užklaustasis.

MOKYKLOJE

- Vaikai, kuris iš jūsų pasakys man, kokio senumo yra mūsų žemė: - klausė mokytojas.

- Niekas tai negali žinoti, atsakė vienas

- Kodėl?

- Todėl, kal žemė priklauso moteriškai giminei.

(Žiūrėkite piešinė!). Iš kurios pasakos ši detalė?

Žemiau surašyta dešimt nebaigtų žodžių. Vieniems trūksta pradžios, kitiems pabaigos. Brūkšnelių vietoje įstatysite reikalingas rades ir gausite gėlių, augančių lietuviškuose darželiuose, pavadinimus. Už kiekvieną teisingai parašytą gėlę gausite po vieną tašką:

- 1) — — — — ja, 2) — —
- yva, 3) Ži — — — —, 4) Bi
- — — —, 5) Pin — —
- — — —, 6) Die — — — —
- — — —, 7) Gva — — — —
- — — —, 8) — — — — — é, 9)
- R — — — —, 10) — — — — — é.

(Žiūrėkite brėžinį). Koks pusiasalis ir sala?

Itikinantis pavyzdys

Profesorius klausia studento:

— Kaip jūs išaiškintumėt paveldėjimo teoriją?

— Tai galima geriausiai išaiškinti šitokiu pavyzdžiu: jeigu mūsų senelis ir tėvas neturėjo vaikų, tai ir mes jų neturėsime...

Rado kuo pasidžiaugti

Dvi mergaitės kalbasi tarpusavyje apie šį bei tą. Staiga viena suriukia:

— Kaip gerai, kad neužginiau suome.

— O kodėl gi?

— Suomų kalba yra nepaprastai sunki.

Brolukas ir sesutė

Pamąstęs verkiančią mažą sesutę, pirmokas brolukas klausia:

— Ko gi tu dabar?

— Puoduka sudaužiau

— Maza beidi. Sukės laiška?

— O mamytė tai žino?

MAMYTEMS

Ačiū jums, mamytės, kad šiandien atvykot, ant savo vaikučių, visos nesupykot.

Mes jau pasiruošę su gražia programa, sveikinsime gera, savo brangią mamą.

Dainėles dainuosim, Gėlytėm jus puošim, žodeliu gražiausiu Jums širdelę guosim.

Motinos dienele — Saulės spindulėliai, Šalia jos vaikėliai — Dangaus angelėliai.

Alb. Kašubienė

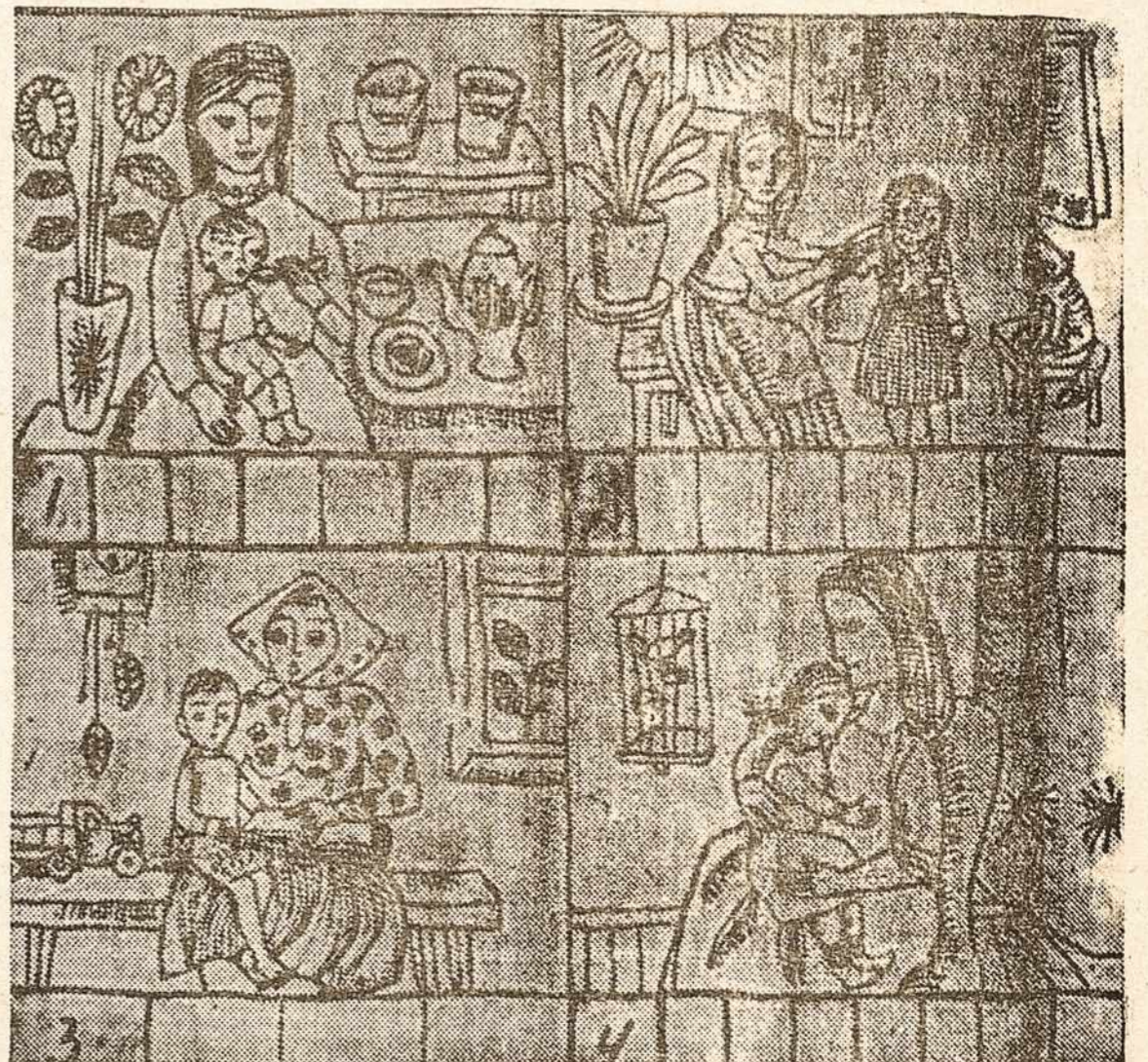
MANO MAMAI

Aš nuskinčiau iš darželio visus gražius žiedelius, kur mamytė vaikštinėja, išbarstyčiau takelius.

Nors trumputei vaikadėlei kad pamirštų ji vargus, Pailsėtų nuo darbėlių, gyvenimas kad būtų ramus.

Atsilygint, motinėle, Tau aš noriu kuo gailu, Tau širdelėi melnė gilia, Tyliai paslėptą tariu.

Alb. Kašubienė

Literatūra - Dailė - Mokslas

INFORMACIJA,
KURI GALI BŪTI PASKATINIMAS

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS

DIRVA

ISTORINIAI TURTAI

Aurelija Balašaitienė

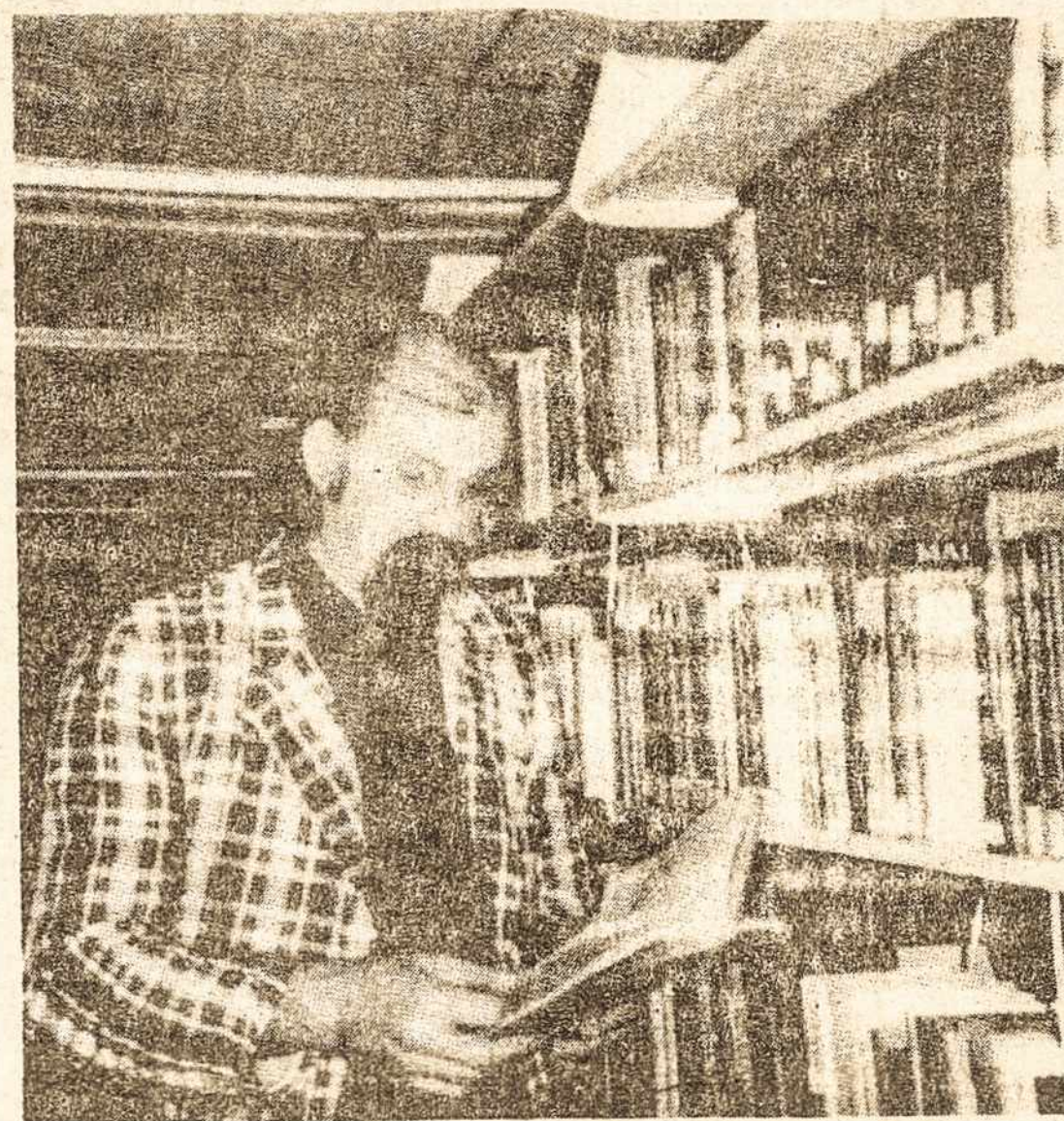
Emigracija -- tai dvidešimtojo šimtmečio modernus 'tautų kilnojimas', į kurio sukūrį patekome ir mes, gintarinio Baltijos pajūrio vaikai, pasitraukę iš savo gimtojo krašto, nešini kūrybine jėga, stipriu savisaugos instinktu ir senos lietuviškos kultūros pasėliais, ieškodami galimybių gyventi normalų laisvų piliečių gyvenimą. Ne duonos kąsnio ieškojimas ištrėmė mus iš mūsų gimtosios pastogės, nei geresnio gyvenimo pažadai ar viltys, bet galinga likimo ranka, savavališkai apsprendusi milijonus mirčių ar gyvenimų. Savaiame suprantama, kad asmenišką kovą už būvį surakinti, per ištikus dešimtmečius tik pripuolamai susiburdami ir tuo būdu sukurdami lietuvių imigrantų visuomenę Jungtinėse Amerikos Valstybėse, mes neturėjome nei progos, nei laiko, nei sąlygų chronologiškai užfiksuoti mūsų imigracijos istorinius faktus, užvesti metraščius, sudarinėti statistikas. Vieno ar kito asmens palėpėje trūnyja laiko malonei pasmerkti laiška, dokumentai, brošiūros, programos, organizacijų archyvai, iš kurių, kaip iš smulkių mozaikos šukelių, išryškėtų mūsų imigracijos istorija ir mūsų įsikūrimo Amerikoje socialinis, ekonominis bei kultūrinis veidas. Neturėtų būti klausimo dėl tokios istorijos reikalingumo, net jau vien dėl to, kad 'neišnyktume kai dūmas, neblaškomas vėjo', sutirpę iškraipytų statistikų skiltyse, tuo labiau, kad mūsų buvimas laisvame pasaulyje yra pateisinamas tik tada, kad, pajutę savo jėgą skaičiumi ir intelektu, galėtume įtakoti pasaulio galybes Lietuvos išlaisvinimo ir mūsų tautos gyvybinėje kovoje. Į mūsų gyvenimą laisvėje turime žiūrėti ne kaip į savaiame suprantamą privilegiją, bet kaip į pareigą išlikti gyvais ir stipriais, kad mūsų kova būtų vaisin-

ga ir vieninga, surišta vienu pagrindiniu tautos laisvės ir gyvybės idealu.

Kaip jau viename iš ankstyvesnių savo straipsnių aš bandžiau pristatyti mūsų visuomenei profesoriaus dr. John F. Cadzow asmenybę, čia psistengsiu supažindinti skaitytojus su jo darbu, kuriam yra reikalinga visų mūsų talka ir materialinė bei moralinė parama.

Gilus mūsų tautos ir valstybės istorijos analistas ir žinovas, jis nepasitenkina vien turimais įvairių šaltinių istoriniais faktais ir yra pasiryžęs rašyti dvi istorijas: mūsų tautos ir valstybės istoriją dabarites įvykių šviesoje, ir pilną mūsų imigracijos istoriją, kurios iki šiol neturime. Jo lietuviškos nuotaikos ūkyje, Kento universiteto artumoje, kuriame yra gaminama 'Gintaro' obuolinė sunka (apple cider), ir kurio vaismedžių sodas šią vasarą pasipuoš iškaba 'Gediminas Orchards', randame neįkainojamos vertės dokumentų, kurių chaose jis pradeda rasti tvarką, sistemą ir logišką mūsų imigrantinės visuomenės grandį.

Atskirame kambaryje, kurio sienos iki pat lubų perkrautos lietuviškais leidiniais, vargu begalima būtų išskaičiuoti leidinius, kuriuose randasi mūsų istorija. Vienoje sienoje koncentruojasi grožinės literatūros leidiniai ne vien iš paskutiniųjų dešimtmečių, bet iš pačių seniausių pirmųjų imigracinių metų Amerikoje. Šalia jų pilnas Lietuvių Enciklopedijos rinkinys, Lietuvos Įstatymai, ir bene viena iš seniausių istorinių knygų apie lietuvius Amerikoje, išleista 1899 metais Plymouth, Pa., pasirašyta Fr. Jonas vardu, 'Pirmieji lietuviai Amerikoje'. 1915 metais išleista Račkausko 'Tėvynė' su lietuvių šeimų statistika, taip pat 1925 metais Kaune išleista Gineičio 'Amerika ir jos lie-

Prof. John F. Cadzow prie lentynos su katalogizuotais lietuviškais leidiniais Kent universiteto bibliotekoje.

tuviai', yra tik keletas iš daugelio minėtų leidinių, kurių neįkainojama vertė byloja apie dr. Cadzow pastangas ir pasišventimą medžiagai rinkti.

Priešingos sienos lentynoje rikiuojasi mūsų imigracijos medžiaga, suskirstyta pagal valstijas. Čia randame senas brošiūras apie lietuviškų parapijų jubiliejus, ankstyvųjų koncertų programas, vaidinimus, 'piknikus' ... Periodinės spaudos skyriuje turiu progos pavartyti 'Amerikos Lietuvį', kurio Vasario 28 dienos, 1907 metų numeryje randu įdomų straipsnį apie lietuvius studentus Valparaiso universitete, kuriame rašoma, kad lietuviai mokosi daugiau paties mokslo labui, negu 'bizniui'. Taip pat 1896 metų Sausio mėnesio 'Varpas', literatūros, politikos ir mokslo mėnesinis žurnalas, mane nuteikia sentimentalai ir iškilmingai, tarsi jo pageltusių puslapių juodomis raidėmis į mane būtų prabilusi Vinco Kudirkos dvasia.

Atostogų metu su savo šeima keliaudamas, jis kiekvienoje vietovėje sustoja, ieško damas telefonų abonentų knygose lietuviškų pavardžių, organizacijų, parapijų. Ypatingai įdomus radinys yra 'mažiausia bažnyčia' West Virginijoje, vadinama 'Our Lady of the Pines'. Iš

lauko jos kvadratura tėra 24 x 12 pėdų, o iš vidaus gi 16 x 11 pėdų. Tai nuostabaus paprastumo žavus pastatas, nelyg meilios rankos atsargiai padėtas tankaus, vėšlaus pušyno aikštėje, kurio išorinė išvaizda nenoromis kviečia nuvargusį turistą malda, o vidus, papuoštas lietuvišku kryžiumi ir ornamentasi, byloja apie seną, originalią nežinomų menininkų kultūros lietuvišką kilmę. Altoriaus stalą dengia įmantriais lietuviškais raštais įausta staltiesė, austa Lietuvoje prieš 80 metų.

Bendrosios informacijos archyve randu ištįsą eilę rimtų leidinių medicinos, odontologijos ir kitų mokslo šakų srityse, parašytų lietuvių profesionalų, apie kuriuos mes, deja, nieko nežinome.

Bibliografinė medžiaga apjungia literatūrą, muziką, Lietuvos Vyčių veiklos dokumentus, ir t.t.

Pagaliau viename spintos stalčiuje randasi jau sugrupuota imigracijos istorijai paruošta medžiaga, apimanti visas mūsų organizacijas, bendruomenę, politinę bei kultūrinę veiklą, spaudą ir informaciją. Ant spintelės viršaus ilsisi saulės spindulių glostoma, mūsų pirmo ir paskutinio prezidento A. Smetonos autentiška kaukė.

Sovietinėj parduotuvėj

Neseniai pergyventas epizodas

Rytas. Vienoje Kauno miesto parduotuvėje ilgoka žmonių eilė. Dauguma skuba į darbą. Kiekvienas su palengvėjimu atsidūsta, kai pirmasis su pirkiniais išsineria iš eilutės. Tada visi pirkėjai, lyg vienas iš atskirų narelių sudėtas gyvas padaras, paslenka vieną žingsnį pirmyn.

Šį kartą tas padaras slinko vėžio žingsniu, nes jauna, daili pardavėja dirbo nepaprastai lėtai. Ji neskubėdama plovė dėšrą, lyg atžagariom rankom vyniojo tą mažytį mėsos gabalėlį į didžiulį storą popierių; staiga nelauktai energingai metė jį ant svarstyklių, ir jų strėlei dar nesusustojus, vėl lėtu judėsiu dėjo pirkinį ant prekystalio. Ta pati istorija kartojosi su sūriu, sviestu ir kitais sveriamais maisto gaminiais.

Atleidusi tokiu būdu keletą pirkėjų, pardavėja visai išnyko. Niekas eilutėje dėlto nenustebo. Tai įprasta. Už poros minučių sugriš. Tačiau ir penkiom minutėm praslinkus jos nebuvo. Visi intensyviai ėmė žvilgčioti į laikrodžius ir į duris už prekystalio. Pagaliau apysenis vyriškis paklausė:

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS
(iš 7 psl.)

Lietuvių imigracijos istorijai kitų tautybių istorijų tarpe yra skirta 180 puslapių, kuriuos dr. Cadzow užpildys bene tiksliausia ir tobuliausia informacija, ją rinkdamas tiek iš rašytinių surinktų šaltinių, tiek iš gyvų asmenų teikiamų žinių. Knyga vadinsis 'Lithuanians in America and their Settlements in Cleveland'.

Kaip matome, jo darbas tiek savo apimtimi, tiek savo turiniu paruoš istorinį dokumentą, kuris mus supažindins su mums mažai nežinomais, bet reikšmingais faktais ir tuo pačiu įamžins mus ateinančių kartų žiniai. Visi, kuriems mūsų išlikimas ir mūsų vaidmuo Amerikos gyvenime rūpi, turi atkreipti dėmesį į dr. Cadzow idealistinį darbą, kad ne tik palengvintume jam nešti to darbo našta, bet ir savo moraline bei materialine pagalba duotume jam pajusti, kad jo darbą vertiname ir esame jam dėkingi.

Atskiru straipsniu bus informuojama apie Kento Universitete esantį lietuvių archyvą ir ateities perspektyvas.

— Kazin kur ta mūsų prekybos darbuotoja nuėjo?

— Matau, kavą geria, — atsiliepė moterėlė, stovinti prieš pat atviras duris į kambarėlį už parduotuvės.

Vėl visi tyli. Laukia. Kiekvienas galvoja apie save ir tyliai keikšnoja tokią tvarką. Staiga už tų durų, už kurių pardavėja ramiai gėrė kavą, pasigirsta šiurmulys: kažkas varsto parduotuvės duris į kiemą; girdėti vyriški ir moteriški žingsniai.

— Turbūt prekes atvežė, — su beviltiškumo gaidėle balse sako vidutinio amžiaus moteris.

— Dabar tai jau galim eiti namo. Kol iškraus, kol priims... — sako kita.

— Neatvežė. Kažkoks vyriškis atėjo, — paaiškina viską užkulisyje matanti moterėlė.

Jos kalbą nutraukė gana garsumus pardavėjos juokas ir žodžiai:

— Jei sakau, kad aš su tavim šiandien į kiną neisiu, tai ir neisiu.

— Eisi kaip didelė, — atsako grubus savimi pasitikintis vyriškis balsas.

Paskui vėl žingsniai, durų trinktelėjimas. Tyla. O už prekystalio vis nieko nėra.

— Nebeturiu laiko, — piktai

Rašo Alf. D. Petraitis

IVAIRENYBĖS

Bulvių blynai

Kas nepažįsta bulvių? Rodos, nebūtų čia apie jas nė kas kalbėti. Tik kad nevisuomet bulvės buvo taip pažįstamos, kaip dabar. Buvo laikai, kada jas sodino tik karalių daržininkai...

Taigi, bulvės atsirado tik po Amerikos atradimo. Jų kilmė - Peru valstybės indėnai. Jie bulves jau prieš daug amžių šutinavo savo molio puodukuose ar kepė ant žarijų su gardžia mėsa. Jie net mokėjo jas išsaugoti nuo sugedimo sunkesniems metų laikams.

Vergų pirklys John Hawkins pirmąsias bulves atvežė į Irlandą 1565 metais. Atrodo, kad jos nesusilaukė ten kokio ypatingo atgarsio, neniekas nesodino jų, nes 1584 metais matema-

tikas Thomas Heriot atsi-vežė vėl bulvių į savo darą sėklai. Jo nusivylimas buvo nepaprastas, nes ant virkščių augą žali obuoliukai buvo tiesiog nepraryjami... T. Heriot labai užpykęs liepė bulves išrauti, kad bereikalo neužimtu žemės. Visų nustebimui, ant šaknų pasirodė keisti vaisiai... Ir kaip tik tai buvo tikrosios bulves. Paaikėjo vėliau, kad ir skanios.

Admirolas Francis Drake tuos vaisius atvežė iš Anglijos į Olandiją ir į Prancūziją. Greit bulves jau buvo galima matyti ir vokiečių kunigaikščių daržuose. Ir tai buvo skaitoma, kaip didelė naujenybė.

Niekas tuo metu nežinojo jų vardo. Prancūzai, kaip dideli valgių gamybos specialistai, jas pavadinavo "žemės obuoliais".

NAUJOS KNYGOS

• **Protu ir tikėjimu.** Mariteno raštų rinktinė. Paruošta A. Tamošaičio, S. J., kalbą tikrino V. Kulbokas. Įrašus piešė T. Valius. 340 psl. Kietais viršeliais kaina 6 dol. Išleido Krikščionis Gyvenime leidykla.

• **The Lithuanians in America 1651-1975, A chronology and fact book.** Compiled and edited by Algirdas M. Budreckis. Ethnic chronology series number 21. 174 psl. Išleido Orbis Publication, Inc. Dobbs Ferry, N. Y. Kietais viršeliais kaina \$6.50.

• **Trys komedijos** (Kukū, Didysis Penktadienis ir Rūtos ir Bijūnai), Anatolijus Kairys. 224 psl. Kaina 5 dol. Iliustravo Z. Sodeikienė. Išleido leidykla Dialogas.

pareiškia energingo veido moteris ir išsiplėšusi iš eilės pustinė išbėga iš parduotuvės. Likusių pirkėjų nervai iki kraštutinumo įtempti. Visi mintyse skaičiuoja minutes ir sekundes, kurias dar gali pastovėti. O tos minutės ir ilgos, kaip šimtmečiai, ir nepaprastai trumpos.

Ir pagaliau, pagaliau, kai daugumai eilutės narelių ėmė rodytis, kad jie basi stovi ant karštų žarijų, patarė ji, laukiamoji.

Ramiai, lyg niekur nieko, ji priėjo prie prekystalio ir tarė pirmą stovinčiai eilėje savo įprastinį "prašau".

— Kur jūs taip ilgai buvot? Mes jau 20 minučių jūsų laukiame. Mums į darbą...

Gal ir daugiau ką būtų pasakiusi ta moterėlė, bet pardavėjos veidas staiga iki mėlynumo paraudo. Buvo aišku, kad ji labai supykė.

— Š-kt. — atrėžė ji.

Daugiau jau niekas nieko nebeišdrįso paklausti, ginčytis ar bartis. Viskas buvo aišku. O, be to, visi skubėjo ir iš patyrimo žinojo, kad su prekybos darbuotojais Sovietų Sąjungoje pyktis neapsimoka.

K. Murkis

ŠYPSENOS

Iš mokyklos grįžus

— Ką tu, sūneli, šiandien veikė mokykloje? — klausia tėtis sūnų.

— Laukiau skambučio, tėveli...

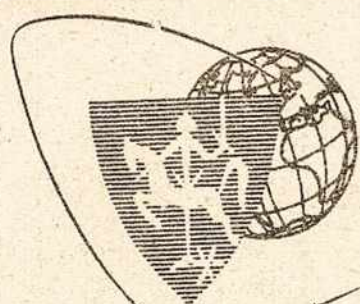
Pirštas

— Negražu rodyti pirštu, — bara mama.

— Tai dėl ko šis pirštas vadinamas rodomuoju? — paklausė sūnus.

Greit ėmė didėti iš bulvių gamintų valgių įvairiausi receptai.

Prūsijos valdytojas Friedrichas Didysis sumanė bulves išpopuliarinti idomiu būdu. Jis bulvių apšodintą laukelį apstatė kareivių sargyba. Aišku, jeigu jau kas labai saugoja jama, tai turi būti ir nepaprastai svarbu. Naktimis aplink gyveną kaimiečiai visokiais būdais ėmė jas vogti. Suprantama, kad tuo būdu bulvių vardas ir jų vartojimas nepaprastai greit išplito. Šiandien jau niekas neatsimena bulvių istorijos ir niekas jų neskaito kokia ypatinga valgių gamybos specialybe.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt!

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas Jonas Kavaliūnas atskrenda į São Paulį liepos 8 ir viešės savaitę, pasitardamas su asmenimis ir grupėmis apie lietuviškąjį švietimą. „Rūtelės“ tėvai renkasi V. Zelino jaunimo namuose liepos 10, 16:30. Jaunimo kongreso komiteto ir komisijų nariai bei visi, kurie lietuvišku švietimu domisi, kviečiami posėdinį liepos 12, 20:30, Sąjungos rūmuose, R. Lituania, 67.

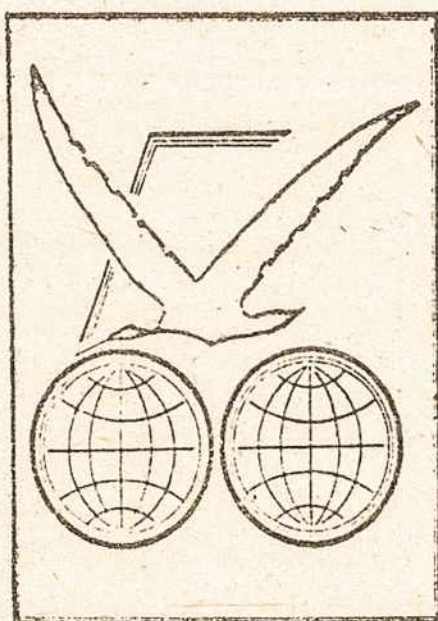
São Paulo valstijos seimo atstovė Dulce Salles Cunha Braga, šių metų kovo 8 kalbėjusi seime apie lietuvių dailininką M.K. Čiurlionį jo šimtmečio progą. Pabaltiečių komiteto garbės pirminkei už Čiurlionio pagerbimą seime padėkoti liepos 1 buvo nuėję Brazilijos Lietuvių Bendruomenės atstovai.

SOLIDARUMO INAŠAS (už 1976 m.)

Solidarumo mokestį įnešė:

1. Algirdas Sliesoraitis	Cr. 120,00
2. Iracelio Perez	120,00
3. Antoninho J. Tatto Primo	120,00
4. José Luiz Vieira	120,00
5. Durval A.S. Pinheiro	120,00
6. Jonas Paukštys	100,00
7. Jonas Bratkauskas	100,00
8. Mečys Paleckis	120,00
9. Jonas Silickas	120,00
10. Algimantas Saldys	120,00

VISO Cr. 1.160,00

RIO DE JANEIRO

Rio lietuviai sparčiai ruošia lietuvių imigracijos penkiasdešimtmečio šventę rugsėjo 12, norėdami ją praversti ne tik apylinkių, bet ir visos Brazilijos lietuvių mastu. Apie Rio de Janeiro kolonijos

Grupė PLB Valdybos narių pasitarimo metu: jaunimo vicepirm. Romas Kasparas, pirm. Bronius Nainys, švietimo vicepirm. Jonas Kavaliūnas ir vicepirm. kun. Jonas Borevičius SJ. N-ka Lithuanian Photo Library

Dulce Salles Cunha Braga

planus birželio 29 d. posėdyje São Paule pranešė kun. Mečislovas Valiukevičius iš Niteroi.

Rio komitetas posėdžiauja kas pirmadienį kun. Valiukevičiaus klebonijoje. Penkiasdešimtmečio planus ruošia, be kun. Valiukevičiaus, A. Gaulia, K. Gaulia, K. Audenas, I. Dubauskas, G. Boleckienė, T. Savickienė, Francisco Dantas ir kiti.

Pagrindinei šventei sekmadienį, rugsėjo 12 numatyta: 9 val. ryto apeigos prie Antrojo Pasaulinio karo paminklo – vainikas lietuvių vardu, trimitas ir perskrendą lėktuvai; 11 val. penkių vyskupų koncertuotos pamaldos Candelaria bažnyčioje, televizuojamos per Globo tinklą; popiet kelionė laivu po Guanabaras įlanką ir vaisės Marambaia saloje. Ta proga prel. L. Tulaba Romoje parūpins šv. Tėvo palaiminimą Brazilijos lietuviams ir kariuomenės biblioteka išleis Lietuvoje kalinamos užtikėjimą Nijolės Sadūnaitės bylą portugališkai. Apeigose ir pamaldose dalyvauti bus kviečiami įvairūs valdžios atstovai.

Posėdyje su São Paule sudarytu Penkiasdešimtmečio komitetu kun. Valiukevičius pageidavo, kad būtų

sudarytos visos Brazilijos lietuvių komitetas, ir kad į rugsėjo 12 šventę Rio de Janeiro būtų kviečiami lietuviai iš visos Brazilijos, bent po atstovą iš kiekvienos valstijos. Rio tinka šiai šventei ypatingai todėl, kad atplaukę į šį kraštą lietuviai visų pirma palietė Brazilijos žemę Guanabaras įlankos saloje Ilha das Flores.

São Paulo komitetas pilnai pritarė šiems planams ir imsis organizuoti autobusais ekskursiją į Rio, o anksčiau numatytą São Paule tautos šventę perkels į kitą dieną.

JAUNIMO KONGRESO POSĖDIS

Jaunimo kongreso komitete ir komisijose dirbę asmenys ir lietuvių visuomenė bendrai kviečiami į svarbų ir įdomų posėdį liepos 12, pirmadienį, 20:00 val. Sąjungos būstinėje, R. Lituania. Posėdyje dalyvaus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas Jonas Kavaliūnas, gyvenęs JAV, kuris šiuo metu apkeliauja Bendruomenės reikalais Pietų Ameriką ir Europą.

Posėdyje J. Kavaliūnas praneš apie Jaunimo kongreso atgarsius Šiaurės Amerikoje, pasitars apie lituanistinį švietimą, jaunimo veiklą, kultūrinį bendravimą tarp lietuvių įvairiuose kraštuose.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas jaunimui Romas Kasparas pranešė laišku Brazilijos LB pirmininkui A. Sliesoraičiui, kad Hamiltono, Kanados, mergaičių choras „Aidas“ su 45 dainininkėmis tarp 16 ir 20 metų amžiaus koncertuos Pietų Amerikoje 1977 metais, aplankydamos Kolumbiją, Argentiją, Urugvajų, Braziliją ir Venecuelą.

São Paule solisto V. Verikaitis vadovaujamas choras bus 1977 metų rugpjūčio mėnesio 16-26 dienomis, kelias iš tų dienų skirdamas turistinėms dienoms Rio de Janeiro. São Paulo ir Rio lietuviams teks parūpinti nakvynes ir globą. „Aidas“ jau yra apkeliaęs Šiaurės Ameriką ir Europą, o vadovas V. Verikaitis pernai koncertavo São Paule, Montevideo ir Buenos Aires, apžiūrėdamas galimybes chorą atvežti.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Lima)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

A.A. SOFIJA SAVNORIENĖ

Birželio 21 Rio de Janeiro staiga mirė medicinos dr. Sofija Savnoriėnė, plačiai pažįstama ir gerbiama lietuvių, lenkų ir rusų kolonijose, kurioms uoliai patarnavo, daugelį atvejų neimdama atlyginimo. Medicinos mokslą baigusi Lietuvoje, turėjo visus egzaminus iš naujo Brazilijoje laikyti; jos specialybė – ginekologija ir moterų ligos.

Laidotuviuose dalyvavo labai daug žmonių, įskaitant seserėčią Ritą Deveikytę iš Caracas Venecuelos. Prie kapo giedojo stačiatikių choras, maldas pravedė kun. M. Valiukevičius ir stačiatikių šventikas; lenkų kolonijos vardu kalbėjo dr. K. Sienkiewicz.

Palieka savo a.a. vyro Stasio giminės Vaitkevičių šeimą Niteroi, seserį Venecueloje ir liūdinčią Rio lietuvių koloniją.

VEIKLOS KALENDORIUS

Liepos 11 – 18, vaikų žiemos stovykla J. A. Valavičių sodyboje, Santa Isabel. Priimami iki 13 metų amžiaus.

Liepos 18, 11 val. Rio de Janeiro lietuvių pamaldos (Dubauskų šeimos intencija).

Liepos 24, 19 val. Dariaus ir Girėno minėjimas su pamaldom ir sudėtinim vaisėm šv. Kazimiero parapijos patalpose, Mookoje.

Liepos 25, Mišios 15 val. Zelinoje. Po jų šv. Onos proga arbatėlė su programa Jaunimo namuose.

Rugpjūčio 6, 20 val. PLIAS susirinkimas pas Alg. Žibą, R. Thyro Martins, 264-Apto. 51, Vila Mariana. Tel. 70-0307.

Rugpjūčio 8 baigiasi BL Bendruomenės kandidatų siūlymas rinkimams.

Rugpjūčio 8, Lėlių teatras vaikams ir šeimoms, ruošia Penkiasdešimtmečio komitetas.

Rugpjūčio 15, Žolinės gegužinė, J. A. Valavičių sodyboje, Santa Isabel, SP. Rengia Penkiasdešimtmečio komitetas.

Rugpjūčio 20-29, Šeštoji metinė Pabaltiečių paroda su Lietuvių imigracijos skyriumi, Praça Roosevelt São Paule.

Rugpjūčio 21-22, Feira da Amizade, São José dos Campos, SP, šoka Rūtelė.

Rugpjūčio 21-22, Tarptautinė folkloro šventė Japonų draugijos salėje, Liberdade, pasirodo Nemunas.

Rugpjūčio 29, 15 val. Mišios Vila Zelinoje. Po Mišių Liet. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės nepaprastus susirinkimas statutams keisti. Rugpjūčio 29 - rugsėjo 19 Nemuno koncertinė išvyka į JAV Tautinių šokių šventę.

Rugsėjo 12, - Lietuvių imigracijos Brazilijon Penkiasdešimtmečio šventė Rio de Janeiro.

Rugsėjo 26, 16 val. Naujos Liet. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės valdybos rinkimai.

Spalio 2, Instituto Histórico Geográfico sesija apie Lietuvių imigraciją, São Paulo.

Spalio 9, Penkiasdešimtmečio komiteto ruošiamą Pavasario šventę.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

V. Grabauskas 150 kr., Ant. Sasnauskas 70 kr., Alf. Vidžiūnas 70 kr. Ona Dobilevičienė (Montevideo) 42 kr.

Nauji prenumeratoriai: Jonas Dielinkaitis (S. José dos Campos), Juozas Vaikšnoras, Vytas Mikalkėnas.

MŪSŲ ŽINIOS

KONCERTAVO SOLISTĖ IŠ ČIKAGOS

Lietuvių imigracijos Brazilijon penkiasdešimtmečio proga Lietuvių Sąjungos-Aliança rūmuose liepos 3 dainavo operos soliste mezzosopranas Roma Mastienė iš JAV. Kadangi koncertas buvo pramatytas birželio 27 ir perkeltas, jaunimo vakarėlio rengėjai užlaido salę ir savo programos laiką, o iš savo pusės koncerto vaišių šeimininkės prisidėjo prie jaunimo ruožtu užkandžių.

Nors dar nevisai pagijusi nuo stiprios slogos, solistė dainavo pilną programą, akompanuojama sanpaulietės Irenos Kuniškienės. Scena papuošta Penkiasdešimtmečio simboliu, užrašu ir lietuviškų raštų kabiniais, lauko gėlėmis. Programą pravedė Kazimieras Ambrozevičius, pajvairinęs pertraukėles, o pabaigoje rengėjų vardu dėkojo Aldona Valavičienė, gėles įteikė Elena Bareišytė ir Leonisė Rubliauskaitė. Koncertą sekė vaisės, kurių šeimininkėms vadovavo Albina Ambrozevičienė. Jaunimo šokiai tegalėjo prasidėti gerokai po 23 val.

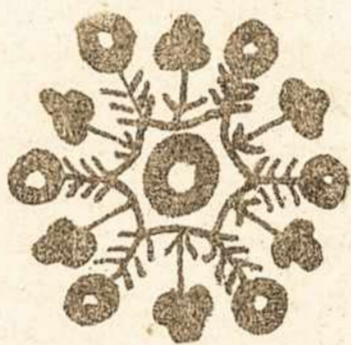
Solistė, parinkusi neilgas, melodingas ir mėgiamas lietuvių liaudies dainas, lietuvių kompozitorių kūrinius ir keturias kitataučių dainas, sugebėjo šaltoką vakarą susirinkusią publiką sušildyti savo aukšto lygio dainavi-

mu. Nepasibaigusi sloga neleido R. Mastienei visu balsu dainuoti, bet tuo pačiu gražiai pasireiškė dainininkės balso šveinumas ir melodinis pajėgumas. Parinkusi keletą dainų ypatingai jaunimui, viešnia iš JAV malonia išraiška ir puikiu balsu patraukė klausytojų dėmesį ir žavėsi.

Publikos trečdalis sudarė jaunimas. Roma Mastienė, atrodo, šiais metais vienintelė po Jaunimo kongreso menininkė, aplankanti Braziliją. Prieš atskrisdama į São Paulį, ji buvo Argentinoje, kurioje koncertas negalėjo įvykti, ir dainavo Montevidėjyje birželio 27. São Paule ją globojo Algimantas ir Ona Šlepečiai.

ŠAUNIOS VESTUVĖS KATEDROJE

Liepos 3 d. São Paulo katedroj susituokė LEONORA AUGUSTAITYTĖ su EDUARDO MENDES. Šliūbą davė prel. P. Ragažinskas, o L. K. B-nės choras giesmėmis padėjo Mišias ir vedybų apeigas. Paskui skoningai išpuostoj salėj gausūs svečiai pasveikino jaunavedžius ir skaniai vaišinosi.

CHORAS PIRMAME PUSLAPYJE

Toronto leidžiamas savaitraštis „Tėviškės Žiburiai“ birželio 24 d. laidoje pirmajame puslapyje įdėjo didžiulę L.K. Bendruomenės choro su buvusiais choristais fotografiją iš gegužės 30 dienos Penkiasdešimtmečio šventės São Paule.

Brazilijos lietuvių imigracijos penkiasdešimtmetis buvo iškilmingai paminėtas Sao Paulo mieste š.m. gegužės 30 d. Nuotraukoje — L. K. Bendruomenės choro dirigentas Viktoras Tatarūnas su jungtiniu 75 asmenų chorą dalyvauja šventės programoje Mūsų Lietuvos nuotrauka, Tėviškės Žiburių klišė.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS
GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS
E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

Šv. Kazimiero p-jos salėj DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

liepos (julho) 24 d.,
šeštadienį, 19 val.

Programoj: Mišios už žuvusius
Iškilmingas aktas
Įvairūs pasirodymai
Susineštos vaisės

Rengia Literatūros Ratelis

Visi tautiečiai kviečiami

IEŠKO STOVYKLAVIETĖS

Birželio 28 d. posėdyje Sąjungoje jaunimo stovyklavietės-sėnėlių sodybos reikalais L.Kat. Bendruomenės valdybos pirm. kun. J. Šeškevičius pranešė, kad valdyba iš esmės pritarė planui sklypą įgyti ir prisidės savo dalimi. Anksčiau jau buvo sutikta iš Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pusės, kurios globoje ir Brazilijos Jaunimo Sąjungos vardu bus įneštas Jaunimo kongreso likutis. Lietuvių Sąjungos-Aliança pirmininkas A. Bumbulis pranešė, kad Sąjungos valdyba nusprendė šiuo metu neprisidėti turimos lėšos jau paskirtos R. Lituania mokyklai atnaujinti ir remontuoti, o Vila Anastacio mokyklos pastato ateitis neaiškina. Žinoma, kada elektros bendrovė Light ją nusavins ir tuo būdu atsirastų lėšų prie stovyklavietės-sodybos prisidėti.

Posėdžio dalyviai įnešė įvairių siūlymų ir konkrečių pavyzdžių iš skelbimų spaudoje. Laikina atkritus Sąjungos įnašui, apsiribota maždaug 150.000 – 200.000 kr. suma. Iki sekančio šiuo reikalu posėdžio, kuris įvyks liepos 19 d., 20:30 val. Sąjungoje, stovyklai sklypų ieškos A. Sliesoraitis BR-116 apylinkėje, A. Bumbulis – Itapevi apylinkėje, kun. J. Šeškevičius - apie Cipó, J. Tatarūnas – Atibaia pusėn ir Nazaré.

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ
LIETUVA

MEŠINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,50 krozeiras. Užuojaus ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išveikia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.